

JUNI 2021
STYRELSEN FOR ARBEDJSMARKED OG REKRUTTERING

SLUTEVALUERING AF PROJEKTET "MÅL OG MULIGHEDER"

JUNI 2021
STYRELSEN FOR ARBEDJSMARKED OG REKRUTTERING

SLUTEVALUERING AF PROJEKTET "MÅL OG MULIGHEDER"

PROJEKTNR.
A094447

DOKUMENTNR.

VERSION
02

UDGIVELSESDATO
JUNI 2021

BESKRIVELSE

UDARBEJDET
HLE/ESES

KONTROLLERET
HLE

GODKENDT
HLE

INDHOLD

1	Indledning	7
2	Projektet	8
2.1	Overordnede mål og målgruppe	8
2.2	Forandringsteorien	9
2.3	Målopfyldelse	11
2.4	Status på effektmålet	20
3	Erfaringer og læringer	21
3.1	Erfaringer og læringer i forbindelse med samarbejdet med jobcentrene og Social-og Arbejdsmedicinsk Klinik	21
3.2	Erfaringer og læringer om målgruppen	22
3.3	Forankring	23
4	Samlet vurdering	25

1 Indledning

Indhold

Dette notat indeholder resultaterne af slutevalueringen af projektet "Mål og muligheder", som gennemføres af **Contra**. Projektet har fået midler fra puljen "Rum til udsatte på arbejdsmarkedet", 2016.

Slutevalueringen er gennemført i december 2019 på baggrund af midtvejsevalueringen og et møde mellem evaluator og Contra. Herudover indgår data og viden indsamlet i forbindelse med en indledende workshop, samt to opfølgende møder (september 2017 og januar 2018) med projektet. De to opfølgende møder har haft karakter af status møder. Der skulle også have indgået kvantitative data om deltagernes progression, men disse data er ikke blevet gjort tilgængelig for evalueringen.

Metode

Rent metodisk er slutevalueringen baseret på en opfølgning på den forandrings-teori, der blev fastsat på den indledende workshop, og som der også blev fulgt op på i forbindelse med midtvejsevalueringen.

Fokus i slutevalueringen har været på implementerings- og målopfyldelsesgraden, samt på at indsamle de læringer og erfaringer projektet har opnået i forhold til:

- > samarbejdet med jobcentrene
- > samarbejdet med Social- og Arbejdsmedicinske Klinik
- > rekrutteringen af målgruppen
- > indsatsen overfor målgruppen
- > brugen af ICF-skemaet.

Datagrundlaget består af:

- > Projektledelsens kvalitative tilbagemeldinger på status på de gennemførte aktiviteter (implementeringsgrad).
- > Projektledelsens kvantitative registreringer af de opnåede resultater på kort- og lang sigt, og af effekten af indsatsen (målopfyldelsesgrad).
- > Projektledelsens erfaringer og læringer.

2 Projektet

2.1 Overordnede mål og målgruppe

Overordnede mål

Det overordnede mål med projektet er at udvikle et **fælles metodekoncept** til fremme og fastholdelse af beskæftigelse for personer med **progrederende sygdomme** gennem en **tidlig, aktiv** og **helhedsorienterede** beskæftigelsesindsats, jf. tabellen med basisoplysningerne om projektet neden for.

Tabel 2-1 Basisoplysninger

Basisoplysninger for projektet	
Projektets navn	"Mål og muligheder – en beskæftigelsesrettet indsats for borgere med progredierende lidelser
Projektperiode	1. november 2016 til 31. januar 2019
Samlet projektbudget	6.066.400 (heraf ansøgt tilskud: 4.932.400) DKK
Overordnet mål	Udvikling af et fælles metodekoncept til fremme af beskæftigelse og fastholdelse af borgere med progredierende neurologiske lidelser gennem tidlig aktiv og helhedsorienteret beskæftigelsesindsats .
Primære målgruppe	Borgere med progredierende lidelser og som som følge heraf tillige har kognitive vanskeligheder, nedsat funktionsevne og/eller sociale og psykiske vanskeligheder. Oprindeligt var borgere med en "ikke-erkendt hjerneskade" ligeldes en del af målgruppen, men denne gruppe blev taget ud meget tidligt i projektforløbet.
Sekundære målgruppe	N/A
Samarbejdspartnere	Social og Arbejdsmedicinsk Klinik, Holbæk Sygehus > Jobcenter Slagelse > Jobcenter Ballerup > Jobcenter Rødovre > Jobcenter Køge > Jobcenter Frederiksberg.

Målet var, at metodekonceptet skulle udvikles i et tæt samarbejde mellem Contra, regional klinisk enhed, udvalgte jobcentre og lokale virksomheder, således det kom til at fremstå som et fælles koncept.

Der har deltaget i alt fem jobcentre i projektet:

- > Jobcenter Slagelse
- > Jobcenter Ballerup
- > Jobcenter Rødovre
- > Jobcenter Køge
- > Jobcenter Frederiksberg.

Den regionale kliniske enhed udgøres af **Social og Arbejdsmedicinsk Klinik på Holbæk Sygehus**. Herfra deltager en professor i klinisk socialmedicin, hvis rolle er at bistå med sparring om målgruppen og tilrettelæggelsen af indsatsen, samt med den efterfølgende evaluering.

Målgruppen Målgruppen er borgere, som er på offentlig forsørgelse som følge af en **progredierende sygdom**. Målgruppen er endvidere kendetegnet ved, at de har tillige har kognitive vanskeligheder, nedsat funktionsevne og sociale og psykiske vanskeligheder som følge af eller i sammenhæng med den progredierende sygdom.

Contra Contra er en socialøkonomisk virksomhed, der har eksisteret siden 1998. Contra er specialiseret i at bringe sygemeldte og udsatte borgere, herunder borgere med progredierende lidelser, tilbage på arbejdsmarkedet gennem en helhedsorienteret indsats, hvor fokuset hele tiden er på beskæftigelsesperspektivet.

2.2 Forandringsteorien

Centrale virkemidler Projektets centrale virkemidler er tværfaglige og helhedsorienterede indsatser målrettet mod at øge både målgruppens **livskvalitet** og **funktionsevne** og målgruppens **arbejdsidentitet** og **arbejdsevne**. De helhedsorienterede indsatser tilrettelægges med udgangspunkt i en **arbejdsmedicinsk udredning** foretaget af Social og Arbejdsmedicinsk Klinik, Holbæk Sygehus. Indsatserne beskrives i en **individuel plan** og iværksættes af Contra. Projektet lægger stor vægt på, at indsatsen tilrettelægges i et **tæt samarbejde med borgeren** og at der gives tid til, at borgerne erkender både de begrænsninger og de muligheder, som deres sygdom giver, herunder deres skåne-/kompensationsbehov.

Forandringsteori Nedenfor er forandringsteorien bag projektet præsenteret. Forandringsteorien viser, hvordan projektet vil nå det overordnede mål med projektet (fremme og fastholdelse af arbejdsmarkedstilknytning), hvilke resultater, der går forud på kort og lang sigt, og hvilke aktiviteter disse resultater kræver.

Hvad angår aktiviteterne, så omfatter de:

- > **Løbende visitation** af borgere fra de fem jobcentre.
- > **Indledende samtaler** med de visiterede borgere med det mål at afklare om de er i målgruppen og motiveret for at deltage.
- > **Udarbejdelse af individuelle planer** for samtlige de borgere, der er i målgruppen og har takket ja til at deltage. Udarbejdelsen sker inden for de første 1-4 uger. Den individuelle plan baseres på lægefaglige oplysninger, og dialog med Social og Arbejdsmedicinsk Klinik, Holbæk Sygehus. Planen kan rumme forløb med fitnessstræning, psykologhjælp, psykoedukation, praktik mv.
- > **Gennemførelse af individuelle vejlednings- og opkvalificeringstilbud**, herunder vejledning om beskæftigelsesmuligheder.
- > Gennemførelse og opfølgning på **virksomhedspraktik**.
- > Løbende **metodeudvikling**.
- > Løbende **styregruppemøder**.

Tabel 2-2 Forandringsteorien bag projektet

Hovedaktiviteter	Resultat på kort sigt	Resultat på lang sigt	Effekter
<p>Vejledning, undervisnings- og opkvalificerende forløb for 135 borgere i målgruppen</p> <ul style="list-style-type: none"> > Løbende visitation af borgere til projektet > Målgruppen deltager i en indledende samtale mhp. af-dækning af nu-værende situation og udfordringer > Målgruppen deltager i en række undervisnings- og opkvalificerende tilbud samt træning og psykoedukative forløb > Målgruppen får udarbejdet en individuel plan (status, funktionsevne, forslag til beskæftigelsesrettet indsats) inden for fire uger > Målgruppen får kortlagt mål og vejledes i beskæftigelsesmuligheder > Målgruppen deltager i et virksomhedsrettet tilbud > Løbende metodeudvikling og udvikling af borgernes forløb (cases) > Styregruppemøder med henblik på at følge, justere og evaluere projektet 	<ul style="list-style-type: none"> > Målgruppen har erkendt sin sygdom og ser nye muligheder > Målgruppen har fået afklaret deres arbejdsidentitet og skånebehov > Målgruppen har fået værktøjer til forbedre sin funktionsevne og livssituation (<i>har til-lært sig me-stringsstrategier vha. psykolog-samtaler, coaching ift. hver-dagsliv, smerte-håndtering, bearbejdning af krise-situation, træningsforløb – fysioterapi, fitness</i>) > Målgruppen har fået karriereråd-givning – optimalt med arbejdsmedi-cinsk udredning, der tager højde for de fysiske be-grænsninger i ar-bejdsmæssig sam-menhæng > Målgruppen har fået afklaret mål og muligheder i forhold til beskæf-tigelse > Contra har opnået erfaring med at arbejde med mål-gruppen, der føder ind i den tværfag-lige metodeudvik-ling 	<ul style="list-style-type: none"> > Målgruppen kan mestre en hverdag med job > Målgruppen har opnået bedre funktionsevne (bl.a. vha. fysio-terapi) > Målgruppen har opnået bedre livskvalitet > Målgruppen er i beskæftigelses-rettet tilbud eventuelt kombi-neret med forsæt genoptræning som led i fortsat rehabilitering > Der er udviklet et best practice metodekoncept til beskæftigel-sesrettede reha-biliteringsindsat-ser for målgrup-pen > Tværfaglige og tværsektorielle samarbejder om at fremme be-skæftigelse og fastholdelse af borgere med handicap og an-dre diagnoser er udbredt 	<ul style="list-style-type: none"> > Hovedparten af målgruppen er i job, job med løntilskud eller uddannelse og opnår arbejds-markedstilknyt-ning

Metodeudviklingen

Udviklingen af et fælles metodekoncept er en aktivitet, som er tænkt skulle foregå parallelt med indsatsen, men som samtidigt er afhængig af, at der er et vis antal deltagere, og at deltagerne gennemfører forløbet. Først herefter er det muligt at sige noget om, hvorvidt indsatsen har en effekt og hvilke indsatser, der især rykker målgruppen.

2.3 Målopfyldelse

I forbindelse med den indledende workshop blev der fastlagt en række konkrete aktivitets-, resultat- og effektmål. Målene er fastlagt med udgangspunkt i forandringsteorien og udgør projektets forventninger til i hvilket omfang de planlagte aktiviteter vil udmønte sig i et ændret kompetence-, videns-, og erkendelsesniveau hos målgruppen og de involverede aktører (Contra, Jobcentrene og Arbejdsmedicinsk klinik) på kort sigt og at det på længere sigt vil medføre ændret adfærd, som igen vil medføre at målgruppen i højere grad inkluderes og fastholdes på arbejdsmarkedet.

I det følgende vurderes, i hvilket omfang projektet har nået de forventede resultater og effekter. Først vurderes det, om projektet har gennemført de planlagte aktiviteter, og dermed selve fundamentet for den ønskede forandring. Dernæst vurderes de opnåede resultater på kort og lang sigt, og de opnåede effekter.

Det skal indledningsvis nævnes, at projektet rent organisatorisk har været udfordret af skiftende projektledere og intern omorganisering i Contra. Den projektleder, der udformede ansøgningen, stoppede i Contra inden projektet for alvor kom i gang. Hermed gik en del viden og ideer bag projektet tabt. Det har bl.a. givet nogle udfordringer ift. ejerskab og fremdrift, understreger Contra selv. I projektperioden har der været i alt tre forskellige projektledere af projektet. Det vurderes at have været en selvstændig udfordring for projektet.

2.3.1 Status på aktivitetsmålene

Antal visiterede borgere

Projektet har gennem hele projektperioden haft meget **svært ved at få visiteret det ønskede antal borgere** til projektet. Det oprindelige mål var, at der skulle visiteres minimum 60 borgere årligt, svarende til i alt 180 borgere i projektperioden. Dette antal blev ændret til 135 i forbindelse med, at målgruppen "borgere med ikke erkendt hjerneskade" blev udtaget af projektet inden den endelig igangsættelse.

På tidspunktet for midtvejsevalueringen (april 2018 (1½ år efter opstart af projektet)) var der kun visiteret 35 borgere til projektet. Dette tal var steget til 72 i december 2019, hvor slutevalueringen blev gennemført, svarende til en målopfyldelsesgrad på 53 procent. Sagt med andre ord er det **kun lykkes projektet at visitere godt halvdelen af det forventede antal borgere til projektet.**

Dette mål er dermed **ikke opfyldt.**

Tabel 2-3 Status på aktivitetsmålene

Aktivitetsmål:	Mål for hele perioden	Status ved slut-evaluering
A1: Antal borgere, der er visiteret til projektet generelt	135 borgere	72 (53% af målet)
A2: Antal borgere der har haft en indledende samtale	100% af de visiterede borgere	72
A3: Antal der inden for 1-4 uger fået udarbejdet en individuel plan	100 % af de borgere der visiteres	64
A4: Antal der har fået kortlagt beskæftigelsesmål	100 % af de borgere der visiteres	64
A5: Antal der har deltaget i virksomhedsrettede tilbud	100 % af de borgere der visiteres	Ca. 60 %
A6: Der er afholdt styregruppemøder	2-3 opstartsmøder, derefter 1 møde hvert kvartal i perioden	Ja
A7: Løbende udvikling af metodekoncept	Internt projektmøde en gang om måneden i forhold til opsamling af viden.	Forsøgt, men ikke systematisk
A5: Nyhedsmail til styregruppemedlemmer mhp. videreformidling lokalt på jobcentre	Hver tredje måned	Opgivet da det har vist sig ikke at give den forventede effekt.
A6: Løbende informationsmøder på de fem jobcentre	Løbende, med særligt fokus på de jobcentre med lav rekruttering	Ja
A7: Deltagelse i Specialfunktionens kurser	Deltagelse af projektholdet og relevante virksomhedskonsulenter	Ja
A8: Der er udviklet et best practice metodekoncept til beskæftigelsesrettede rehabiliteringsindsatser for målgruppen	Der foreligger et endeligt metodepapir	Nej

Årsagerne til, at det ikke er lykket at komme i mål med antallet af visiterede borgere, er flere:

- 1 For det første kan Jobcentrene **ikke udsøge de borgere, der har progredierende sygdomme** i deres it-systemer, hvilket har betydet, at de medvirkende jobcentre har haft svært ved at finde frem til målgruppen.
- 2 For det andet har jobcentrene været **usikre på, hvilke sygdomme, der er progredierende**. Det særligt i starten. For at afhjælpe denne udfordring udarbejdede projektet en liste over progredierende sygdomme, som de gav til de deltagende jobcentre.

- 3 For det tredje er det projektets vurdering, at det også har haft en betydning, at det har været Contra, som har bestemt, hvilke borgere, der skulle deltage i projektet med udgangspunkt i sparring med Social- og Arbejdsmedicinsk klinik. Det strider med den måde Jobcentrene typisk samarbejder med eksterne leverandører på, hvor det er jobcentrene, der bestemmer hvilke borgere, der skal deltage i de eksterne indsatser og dermed Jobcentrene, der er bestiller. Sagt med andre ord har det forhold, at der her er tale om et **samarbejdsprojekt** mellem de deltagende jobcentre og Contra ikke i alle tilfælde været helt tydeligt for de medarbejdere, der sidder med de relevante borgere i jobcentrene, herunder den præmis, at det er **Contra, der afgør om en borger tilhører målgruppen eller ej**, dvs. om borgeren har en progredierende sygdom og samtidigt er motiveret for at deltage i den indsats, som deltagelse i projektet indebærer. Det indikerer, at der ikke har været en tilstrækkelig forventningsafstemning mellem Contra og de deltagende jobcentre og/eller internt i de deltagende jobcentre fra start.

- 4 For det fjerde har det forhold, at **progredierende sygdomme ikke kan afgrænses til et bestemt forsørgelsesgrundlag** og dermed ikke til bestemte enheder i jobcentrene samtidigt udgjort en barriere for visitationen af borgere. Det har betydet, at oplysningerne om målgruppen og samarbejdet med jobcentret ikke har kunnet afgrænses til en enkelt enhed. Samtidigt har det betydet, at det har været svært for Contra at have en enstregt strategi for det organisatoriske samarbejde med jobcentrene. En udfordring, som ligeledes burde have været afklaret fra start mellem Contra og de enkelte jobcentre.

- 5 Samarbejdet med jobcentrene har desuden, ifølge Contra, endvidere været udfordret af, at jobcentrene er underlagt krav om "*hurtig ekspedition af borgeren*", hvilket, påpeger Contra, strider imod projektets grundprincip om at imødekomme målgruppens behov for tid og behandling. Det er Contras oplevelse, at jobcentermedarbejderne har svært ved at se fidusen i Contras indsats, bl.a. fordi den tager forholdsmæssig lang tid set i jobcentrets perspektiv og kun vedrører en relativ lille og tværgående delgruppe blandt de målgrupper, som jobcentret har fokus på. Contra understreger i forbindelse hermed, at deres indsats samlet betragtet ikke tager længere tid end jobcentrets, men at jobcentrets alt andet lige er mere fragmenteret. Dette tyder ligeledes på, at der ikke har været en tilstrækkelig forventningsafstemning fra start og undervejs i projektet.

- 6 Endelig skal det nævnes, at det forhold, at borgerne skal være motiveret for at deltage, og det forhold, at dele af indsatserne foregår i Contras lokale i København, desuden har haft en betydning for **antallet af aktive forløb** og dermed for hvor mange af de visiterede, der har takket ja til at deltage. Lukningen af Contras Næstved afdeling forstærkede denne udfordring. Det betød, at det har været nødvendigt at afvikle nogle af samtalerne som hjemmebesøg. Projektet har desuden også sendt både psykologer og fysioterapeuter på hjemmebesøg. Det har især været relevant i forhold til de borgere, der bor i Køge og Slagelse, men også i forhold til de borgere, der har haft særligt tungtvejende psykiske barrierer udover den progredierende sygdom.

Projektet har været meget opmærksom på den nævnte række af barrierer, og har italesat dem på styregruppemøderne og iværksat forskellige initiativer for at øge antallet, men har samtidigt måtte erkende, at det har været gennemgående udfordringer, som det har været svært at løse. En af udfordringerne her har bl.a. været, at det har været svært at få de relevante ledere fra de deltagende jobcentre til at deltage i styregruppemøderne.

Siden midtvejsevalueringen har Contra arbejdet struktureret på at få borgere ind på forskellige måder. De har bl.a. siden starten af 2019 forsøgt en model, hvor de sad på jobcentrene hver anden uge for at gøre projektet synligt og tilgængeligt. Projektet fortæller, at initiativet er blevet vel mødt i jobcentrene, men at det har været svært at få til at fungere i praksis grundet bl.a. manglende tid og en naturlig plads i jobcentret. Initiativet blev derfor droppet igen.

Projektets medarbejdere har desuden prioriteret at deltage i rehabiliteringsmøder, hvis den enkelte borger har sagt god for det. Det har givet synlighed over for de deltagende medarbejdere og lederen af rehabiliteringsmødet. Det har især været en succes i Rødovre og Ballerup, hvor medarbejderne har haft en tættere relation til projektet og projektets medarbejdere end i de andre kommuner.

Årsagerne til, at der ikke er blevet visiteret flere borgere til projektet, er således en kombination af målgruppespecifikke -, indsatspecifikke - og implementeringsspecifikke årsager. De målgruppespecifikke omfatter afgrænsningen og ud-søgningen af borgerne, samt det forhold, at der er tale om en relativ lille målgruppe, som går på tværs af jobcentrenes organisering af indsatsen. De indsats-specifikke omfatter dels det forhold, at indsatsen primært er foregået i Contras lokaler i København, dels det forhold, at indsatsen har været relativ lang og haft en anden vægtning af på den ene side de sociale- og sundhedsmæssige indsats-områder og på den anden de beskæftigelsesmæssige indsatsområder end den jobcentrene anvender, jf. neden for. Endelig omfatter de implementeringsmæssige udfordringer de forhold, at der ikke er skabt en tilstrækkelig forventningsafstemning mellem Contra og de deltagende jobcentre fra start og ej heller tilstrækkelige tætte relationer med de involverede medarbejdere i jobcentrene og Contra, herunder et stærkt ledelsesophæng. Det er i denne henseende tydeligt, at Contra ikke har haft en tilstrækkelig dybdegående viden om jobcentrenes rammebetingelser og organisering fra start, samt at Jobcentrene ikke i tilstrækkelig grad er gået ind i projektet, som egentlige samarbejdspartnere.

Indsatsen

De borgere, som er startet og som ikke er blevet frasorteret efter den indledende samtale, har stort set alle fået den planlagte indsats bestående af en indledende samtale, udarbejdelse af en individuel plan, kortlægning af beskæftigelsesmål og deltagelse i virksomhedsrettede tilbud. Der er i alt 8 borgere som er blevet fra sorteret, hvor af 3 var fejllenhvist og 5 var for syge til at deltage. Deltager antallet er dermed nede på 64.

Alle de deltagende borgere har således fået udarbejdet en individuel plan baseret på lægefaglige oplysninger (fra behandlingssteder, psykiatriske specialerklæringer) og fra Social- og Arbejdsmedicinsk klinik i Holbæk, samt den score bor-

geren har fået i forbindelse med udfyldelsen af det spørgeskema, der skal af-dække borgerens funktionsevne og trivsel (ICF-spørgeskema). Den individuelle plan og den række af aktiviteter, der igangsættes som led heri, har været forskellig fra borger til borger og har bl.a. været afhængig af borgerens behov for indsats og parathed i forhold til deltagelse i indsatser. Der er også eks. med en borger, som blot havde brug for støttende samtaler og vejledning og efter tre gange endte med en §56 aftale.

Alle de deltagende borgere har ligeledes alle fået en fastlagt et beskæftigelses-mål, men det er ifølge Contras vurdering kun omkring 60 procent, der har været i virksomhedsrettede tilbud. Årsagen hertil er bl.a., at det har taget forholds-mæssig lang tid at få gjort deltagerne parate til at deltage i virksomhedsrettede indsatser. Med parate menes her afklarede i forhold til, hvad det er for type jobs og jobfunktioner, de kan varetage, givet de udfordringer deres sygdom giver. Noget af det, som, i denne henseende har taget forholdsmæssig lang tid, er be-arbejdningen af den enkelte borgers selvbillede og sorg over de begrænsninger og perspektiver, som diagnosen indebærer. Projektlederen fortæller, at noget af det, der desuden kan tage noget tid, er at finde frem til det rigtige niveau af me-dicineringen, når borgerne lige har fået deres diagnose, samt hvilke eventuelle træningstiltag, de skal deltage i med henblik på at optimere deres funktions-evne.

Styregruppemøder

Der er afholdt en række styregruppe møder, herunder 2-3 opstartsmøder.

Det har imidlertid været meget forskelligt, hvilke personer der har deltaget i Styregruppen fra de deltagende jobcentre hvad angår deres bemyndigelse i forhold til både målgruppen og projektet som helhed, hvilket i følge projektlederen har gjort det meget vanskeligt at få styregruppen til at fungere efter hensigten. I projektets ansøgning står der, at "*Contra udpeger en projektleder, som i sam-arbejde med styregruppen vil detailplanlægge projektet og være ansvarlig for projektets progression og dokumentation. Styregruppen sammensættes af pro-jektleder, beslutningsdygtig repræsentant fra involverede jobcentre/kommunale indsatser samt Professor i klinisk socialmedicin overlæge Ole Steen Mortensen fra Social og Arbejdsmedicinsk Klinik, Holbæk Sygehus*". Det var således inten-tionen fra start, at det skulle have været beslutningsdygtige repræsentanter fra Jobcentrene, der skulle have siddet i styregruppen, samt at de sammen med den øvrige styregruppe, skulle have været med til at detailplanlægge og moni-torere indsatsen. Projektlederen havde således også håbet på, at de i højere grad kunne have brugt styregruppen til at opnå feedback og sparring, men erkender, at det kan være svært at få de relevante personer til at prioritere projektet, når der er så få borgere fra nogle af jobcentrene.

I forbindelse med slutevalueringen fortæller projektet, at der typisk kun har del-taget to repræsentanter fra jobcentrene i styregruppemøderne. Så projektet har oplevet, at det ikke er noget jobcentrene har prioriteret særligt højt.

Det er vurderingen at dette aktivitetsmål er **opfyldt**.

Udvikling af meto-dekoncept

Hvad angår udviklingen af metodekonceptet, så har projektet afholdt to hele dage sammen Social og Arbejdsmedicinsk Klinik, Holbæk Sygehus, henholdsvis

den 27. november og den 15. marts 2018, hvor der var fokus på metodedelen. Projektlederen fortæller, at det i forbindelse med afholdelsen af disse dage, blev tydeligt, at Social- og Arbejdsmedicinsk klinik og Contra havde forskellige tilgange til metodeudviklingen. Hvor Social- og Arbejdsmedicinsk klinik har en mere klinisk tilgang, har Contra en mere socialfaglig og hermeneutisk tilgang og en tilgang, der er baseret på løbende læring og tilpasning af indsatsen i forhold til den enkelte i målgruppen. Contra påpeger i denne forbindelse, at borgere med ens diagnoser er meget forskellige og derfor har brug for forskellige indsatser, hvorfor det kan være svært at opnå den grad af standardisering af indsatsen, som Arbejdsmedicinsk klinik ønsker for at kunne måle effekten.

Contra har i forbindelser med statusmødernes med evaluator givet udtryk for, at de har fundet en balance mellem de forskellige hensyn og en metode, som giver Social- arbejdsmedicinsk klinik de nødvendige data for at kunne vurdere borgernes progression og af effekten af den implementerede indsats.

I forbindelse med slutevalueringen kan det imidlertid konstateres, at det tilsyneladende ikke er lykket at finde den rette balance mellem de to hensyn. Contra fortæller, at de har brugt ICF skemaet, som grundlag for at iværksætte indsatserne overfor de enkelte deltagere, men at der ikke har været en entydig sammenhæng mellem resultaterne af ICF-målingerne og den valgte indsats. Valget af den konkrete indsats er sket med udgangspunkt i borgerens score på de enkelte elementer, og en dialog med borgeren om, hvad borgeren selv vurderede ville være mest nyttigt. Typisk har indsatsen været rettet mod et indsatsområde ad gangen. De valgte indsatser er blevet evalueret hver 3 måned, men uden yderligere brug af ICF-målingerne. Dermed er projektet ikke gået struktureret til værks med udgangspunkt i ICF-scoren, hvilket har gjort det svært at udvikle et egentligt metodekoncept.

Der er dog ingen tvivl om, at projektet løbende er blevet klogere på, hvilke typer af indsatser, der har givet bedst mening i forhold til den enkelte borger, og at Contra har opnået et bedre grundlag for at igangsætte indsatserne ved at tage udgangspunkt i ICF-målingerne. Men den manglende systematiske tilgang og det manglende tætte samarbejde med jobcentrene og virksomhederne har betydet, at projektet ikke har udmøntet sig i et fælles metodekoncept. Dette var et af hovedformålene med projektet:

"Projektets formål er at udvikle et fælles metodekoncept til fremme af beskæftigelse og fastholdelse af borgere med progredierende neurologiske lidelser og "ikke-erkendt hjernesker" gennem tidlig aktiv beskæftigelsesindsats. Metodekonceptet udvikles i tæt samarbejde mellem Contra, regional kliniks enhed, samarbejdende kommuner og virksomheder".¹

Evaluator er blevet oplyst om, at Contra med udgangspunkt i de erfaringer, de har gjort med målgruppen, er kommet frem til en metodeløsning, men at den på tidspunktet for slutevalueringen ikke var blevet nedskrevet endnu.

¹ Contras ansøgning om midler fra Finanslovens konto 17.59.21.20. Initiativer for personer med handicap.

Informationsindsats

Contra har igennem projektperioden opprioriteret den løbende en informationsindsats ude på jobcentrene med det mål at øge antallet af borgere, der visiteres til projektet.

Contra har som led heri været på flere **besøgsrunder** hos de deltagende jobcentre og her holdt møder med relevante medarbejdere og deres ledere. Contra har bl.a. brugt møderne til at informere om projektet og projektets målgruppe. I forhold til sidstnævnte aspekt har Contra opfordret jobcentrene til også at henvise de borgere, de er i tvivl om tilhører målgruppen, og hermed lade det være op til Contra, at afgøre om borgerne er i målgruppen eller ej. Contra har typisk kontakt med sygedagpengeafdelingen, men også ressourceforløb, fleksjob og jobafklaring. Meldingen er ofte, at de ikke har tid til at sortere og udsøge borgere i målgruppen.

Contra har, som nævnt, desuden udarbejdet et faktaark til jobcentrene om progresserende sygdomme og brochurer til henholdsvis sagsbehandlere og borgere (går gennem sagsbehandlere) om projektet. Faktaarket og brochurerne er blevet til efter, at projektet er blevet opmærksom på, at det var en udfordring for medarbejderne på jobcentrene at udsøge målgruppen.

Selvom det ikke er lykket at få medarbejderne i jobcentrene i tale, i det omfang, som projektet havde håbet, så har projektet gjort et forsøg.

Evaluators vurderer på denne baggrund at målet **er opfyldt**.

Deltagelse i Specialfunktionens kurser

Projektholdet og relevante virksomhedskonsulenter har deltaget i Specialfunktion for Job og Handicaps kursus om handicapkompenserende ordninger og haft stor glæde heraf. Kurset har ifølge projektlederen givet deltagerne en god indsigt i de handicapkompenserende ordninger.

Dette aktivitetsmål er dermed **opfyldt**.

2.3.2 Status på resultatmålene

På den indledende workshop blev der fastlagt en række konkrete måltal for resultaterne på kort og lang sigt. Måltallene fremgår af tabel 2-4 og tabel 2-5.

Det var meningen, at resultatmålingen bl.a. skulle baseres på det spørgeskema, som Social- og Arbejdsmedicinsk klinik har anvendt til at måle borgernes progression. Spørgeskemaet anvender den internationale standard til klassificering af helbred og helbredsrelaterede tilstande ICF og måler i overensstemmelse hermed borgernes funktionsevne, arbejdsevne, trivsel, netværk og ressourcer. Resultaterne af ICF-målingerne har skullet dannet grundlag for vurderingerne af B2 og B5, samt C1 og C2 i to nedenstående tabeller, men evaluators har, som nævnt i indledningen, ikke fået adgang til de pågældende data.

Tabel 2-4 Status på **resultaterne på KORT sigt**

Resultatmål – kort sigt :	Mål for hele projektperioden	Slutevalueringen
B1: Antal borgere, der erkender deres sygdom og ser nye muligheder	100%	Er ikke blevet målt
B2: Antal der har fået nye kompetencer i forhold til at klare en hverdag med job - mestringsstrategier	100%	Kan ikke vurderes, grundet manglende data
B3: Antal der har fået afklaret mål og muligheder i forhold til beskæftigelse	100%	100%
B4: Antal der er afklaret om deres arbejdsmarkedsidentitet og skånebehov	100%	100%
B5: Antal der har fået værktøjer til at forbedre deres funktionsevne og livssituation	100%	Kan ikke vurderes, grundet manglende data

Sygdomserkendelse

Projektet har oprindeligt haft et mål om, at alle deltagerne, som et resultat af deltagelsen, skulle opnå en erkendelse af deres sygdom og se nye muligheder.

Projektet har måtte erkende, at de ikke er kommet i mål i forhold hertil. De kan se, at borgerne har opnået en eller anden grad af sygdomserkendelse, men de har haft svært ved at finde en metode til at måle graden af sygdomserkendelse. Det var de fortsat i gang med i forbindelse med slutevalueringen, men havde ikke fundet en løsning herpå. En af udfordringerne er, at sygdommen bliver værre over tid, og at det derfor ofte er svært for borgerne at holde modet oppe og fastholde erkendelsen af sygdommen og af de begrænsninger af borgerens funktionsevne, som den betyder. Erkendelsen er typisk knyttet til det selvbillede borgeren har af sig selv på den korte bane. Tilsvarende kan borgere, der har en sygdom, der forværres over tid og som ikke præcis ved hvornår og hvor stærkt, samtidigt have svært ved at se nye muligheder, idet mulighederne ligeledes forandres over tid. Begge parametre er centrale, men de er ikke stationære eller målbare.

På den baggrund er det evaluators vurdering, at målet **ikke er opnået**. Set i bakspejlet er det samtidigt evaluators vurdering, at målet hverken er målbart eller realistisk. Om end det er et meget centralt emne at italesætte i forbindelse med igangsættelsen af indsatser over for denne målgruppe.

Afklaret mål og muligheder i forhold til beskæftigelse

Ifølge Contra har alle deltagerne får afklaret deres beskæftigelsesmål og mulighederne for at nå målet.

Dette mål er således **opfyldt**.

Afklaret om deres arbejdsmarkedsidentitet og skånebehov

Tilsvarende oplyser Contra, at alle deltagerne er blevet afklaret om deres arbejdsmarkedsidentitet og skånehensyn.

Dette mål er således **opfyldt**.

Tabel 2-5 Status på **resultaterne på LANG sigt**

Resultatmål - lang sigt:	Målsætning for projektperioden	Slutevaluering
C1: Andel der oplever at de i højere grad kan mestre en hverdag med ordinært job, fleksjob eller uddannelse	70%	Kan ikke vurderes, grundet manglende data
C2: Andel der oplever bedring mestringssevne (generelt)	70%	Kan ikke vurderes, grundet manglende data
C4: Målgruppen er i job eller uddannelse inden for en periode på 6-20 uger i forløbet	60-70 %	Ikke opfyldt
C5: Målgruppen er i beskæftigelsesrettet tilbud kombineret med forsat genoptræning	30-40 %	Kan ikke vurderes, grundet manglende data

Målgruppen er i job eller uddannelse inden for en periode på 6-20 uger i forløbet

Projektet har haft et mål om, at 60-70 procent af deltagerne var i job eller uddannelse inden for en periode på 6-20 uger i forløbet.

Forløbet og mødet med målgruppen har imidlertid vist, at dette mål ikke har været realistisk. Det har således i praksis taget noget længere tid end forventet at afklare borgerne, herunder først at sikre, at borgernes hverdag fungerede og den nødvendige træning og den rigtige medicinering blev fastlagt og igangsat. Først derefter var borgerne parate til at tage stilling til beskæftigelsesperspektivet eller snarere mere parate. Contra fortæller, at de har måtte erkende, at det ikke er muligt at igangsætte parallelle indsatser over for denne gruppe af borgere, idet de ofte først skal have ændret deres selvbillede og fundet frem til den rette medicinering og de rette træningsindsatser før de har et billede af, hvad deres muligheder er. Givet at sygdommen forværres over tid vil dette billede hele tiden ændre sig, hvilket gør det svært at finde frem til den helt rigtige uddannelse eller det rigtige job. Der er ofte tale om personer, der har et mere eller mindre langt arbejdsliv bag sig, og som skal til at finde en ny vej og identitet som kronisk syg og afhængig af hjælp fra bl.a. jobcentret. Contra fremhæver i forbindelse hermed, at de bl.a. har hjulpet borgeren med at forstå og agere i forhold til de mange nye aktører, der pludselig er den del af deres liv.

Der er således ingen af deltagerne, der har kunnet starte i job eller uddannelse inden for en periode på 6-20 uger i forløbet, hvorfor dette mål **ikke er opfyldt**.

Målgruppen er i beskæftigelsesrettet tilbud kombineret med fortsat genoptræning

Projektet har ligeledes haft et mål om, at 30-40 procent af målgruppen skulle være i et beskæftigelsesrettet tilbud kombineret med fortsat genoptræning på det tidspunkt de afsluttes i projektet, men det har imidlertid ikke været muligt for projektet at opnå viden om, hvorvidt borgeren efterfølgende er startet i genoptræning i form af vedligeholdelsestræning efter, at de har afsluttet dem. Det er dermed ikke muligt at vurdere opfyldelsen af dette mål.

2.4 Status på effektmålet

Projektet forventede ved start, at 80 procent af deltagerne ville være selvforsørgende ved projektets afslutning, herunder i fleksjob, job med løntilskud eller uddannelse.

Af de 64 borgere, som har deltaget i projektet, så status pr. 4. december 2019 ud som følger:

- > 4 af deltagerne var i ordinært job
- > 1 i ordinær uddannelse
- > 10 i fleksjob
- > 2 var i småjob (den ene venter på godkendelse til fleksjob, den anden skal på pension til sommer (2020))
- > 12 var på førtidspension
- > 4 var på ledighedsydelse
- > 4 var raskmeldt i systemet og skal påbegynde en indsats
- > 13 var startet i anden beskæftigelsesrettet indsats
- > 14 var fortsat i forløb hos Contra og ikke afsluttet endnu.

Der er således kun 17 borgere, der er enten i fleksjob, ordinær beskæftigelse, ordinær uddannelse eller småjob ud af de 64 deltagere, svarende til en målopfyldelsesgrad på 27 procent, hvilket er **meget langt fra de forventede 80 procent**. Det skal samtidigt bemærkes, at det er relativ mange, som endnu ikke var afsluttet, taget i betragtning, at projektet lukkede ned ved udgangen af året.

Effektmålet er således **ikke opfyldt**.

Tabel 2-6 Status på **effektmålet**

Effektmål:	Målsætning for projektperioden	Opgørelsestidspunkt
D1: Målgruppen er i job, herunder fleksjob, job med løntilskud eller uddannelse og opnår arbejdsmarkedstilknøytning	80 % af målgruppen	27 %

3 Erfaringer og læringer

Der er i forbindelse med projektforløbet og implementeringen af projektets aktiviteter gjort en række erfaringer i forhold til både samarbejdet med jobcentrene og Social- og arbejdsmedicinsk klinik, samt i forhold til målgruppen. Erfaringerne er listet neden for i bulletform. Mange af pointerne har været nævnte i teksten ovenfor, men præsenteres her i samlet form.

3.1 Erfaringer og læringer i forbindelse med samarbejdet med jobcentrene og Social- og Arbejdsmedicinsk Klinik

Projektet har gjort følgende erfaringer og læringer i forbindelse med samarbejdet med de deltagende jobcentre og Social- og Arbejdsmedicinsk Klinik i Holbæk.

- > Til trods at projektet har status af et **samarbejdsprojekt** mellem Contra, de fem deltagende jobcentre og Social- og Arbejdsmedicinsk Klinik i Holbæk, og jobcentrene har skrevet under på, at de indgår i projektet som samarbejdspartner, har det været svært at få samarbejdet med jobcentrene til at fungere optimalt. Det har haft konsekvenser for antallet af visiterede borgere. Nogle af barriererne herfor er institutionelle og hænger sammen med at målgruppen ikke umiddelbart kan udsøges og ikke kun er at finde inden for en af de målgrupper, som jobcentret arbejder med. Andre hænger ifølge projektet sammen med, at jobcentrene kan have svært ved at se nytten af den indsats, som projektet tilbyder målgruppen, idet den umiddelbart er relativ langvarig, og ikke nødvendigvis tilstrækkelig virksomhedsrettet på den korte bane. Projektets grundprincip om først at imødekomme målgruppens behov for tid og behandling, inden den virksomhedsrettede indsats for alvor igangsættes, strider således mod den tilgang, som jobcentrene praktiserer, og jobcentrenes grundprincip om, at den virksomhedsrettede indsats skal foregå parallelt med den øvrige indsats. Endelig har projektet oplevet, at jobcentrene har svært ved at få tænkt projektet og projektets målgruppe ind i en travl hverdag.
- > Der hvor samarbejdet har fungeret godt, er i de tilfælde, hvor projektet har fået opbygge tætte relationer med konkrete medarbejdere i jobcentret og hvor medarbejderne har kunnet se relevansen i projektets indsats overfor målgruppen.
- > De oplevede samarbejdsproblemer hænger i tråd hermed efter evaluators vurdering således også i høj grad sammen med, at er opnået en tilstrækkelig klar forventningsafstemning, hvad angår både målgruppen, den organisatoriske forankring og det løbende samarbejde der ikke i den indledende fase. Var dette sket havde det være lettere at opbygge de nødvendige relationer og den nødvendige gensidige tillid.
- > Hvad angår samarbejdet med Social- og Arbejdsmedicinsk Klinik, så har det ifølge projektet været rigtig godt. Projektet har især haft stor glæde af de

løbende sparringsmøder om indsatserne overfor konkrete borgere og af de to hele dage, hvor de har drøftet metodeudvikling.

- > Projektet har dog samtidigt oplevet, at det har været svært at forene Social og Arbejdsmedicinsk Klinik og Contras tilgang i forbindelse med den fælles konceptudvikling, da de har et forskelligt afsæt. Den tilgang Social og Arbejdsmedicinsk Klinik står for er klinisk og forudsætter mere standardiserede og strukturerede indsatser overfor de enkelte målgrupper end de der er blevet afprøvet i regi af projektet i dag, herunder en mere standardiserede tilgang i forhold til brugen af ICF-målingerne og den efterfølgende igangsatte indsats.
- > ICF-skemaerne har til trods for uenigheden om brugen af resultaterne, været et kerneelement i projektet og været med til at sikre en mere struktureret tilgang til borgerne end Contra tidligere har haft. Projektet fortæller bl.a., at det har givet dem et godt grundlag for dialogen med borgerne og her været med til at pege på nogle af de områder, hvor borgeren har ikke erkendte udfordringer. Herudover så har ICF-skemaet været med til at sætte fokus på, hvad de kunne før og hvad de kan nu, samt på, at det ikke er alt der kan tilskrives sygdommen. Endelig har brugen af ICF-skemaet og dialogen med Social- og Arbejdsmedicinsk klinik været med til at tydeliggøre overfor jobcentret, hvad det er for skånehensyn, den enkelte har. Bru- gen af ICF-skemaerne har således været værdifuld i forbindelse med Con- tras tilbagemeldinger til jobcentre.
- > Endelig har projektet, som nævnt, oplevet, at det har været svært at få no- get fagligt indhold ind i styregruppemøderne og få styregruppen medind- draget i den faglig udvikling af projektet og de anvendte metoder.

3.2 Erfaringer og læringer om målgruppen

Projektet har gjort følgende erfaringer og læringer om målgruppen.

- > Det er projektets erfaring, at gruppen med progredierende sygdomme er meget forskellige og at det derfor har været svært at udvikle et metodekon- cept for, hvordan indsatsen overfor gruppen skal tilrettelægges, herunder især at fastlægge en standardiseret indsats. Målgruppen kommer fra vidt forskellige brancher og omfatter både helt ny diagnosticeret og borgere, der har haft deres sygdom i en længere periode. Hertil kommer at gruppen kan have andre samtidige sygdomme, hvoraf nogle kan være udviklet som en konsekvens af den progredierende sygdom. Der er dog også ting, som er fælles for målgruppen, og som det er vigtigt at være opmærksom på:
- > For det første er det projektets erfaring, at målgruppen ofte har været aktiv på arbejdsmarkedet frem til de enten er blevet diagnosticeret og/eller deres sygdom har nedsat deres arbejdsevne så meget, at de ikke har været i stand til at fastholde deres job på samme vilkår som tidligere eller helt har mistet deres job. Målgruppen kommer således ofte med en klar arbejds- identitet og et selv billede, som er relateret til den rolle, som de tidligere har

haft på deres arbejdsplads og i hjemmet. Alt efter hvor fremskredet deres sygdom er, så har den betydet, at borgeren ikke kan det samme som tidligere, og at de kan imødesee en fremtid, hvor sygdommen sandsynligvis vil nedsætte deres funktions- og arbejdsevne yderligere. Projektets erfaring er i denne henseende, at det er vigtigt, at der i forbindelse med afklaringen af borgerens funktions- og arbejdsevne er tilstrækkelig tid til at arbejde med borgeren og borgerens "sorg" over deres sygdom og nuværende situation, herunder borgerens sygdomserkendelse. Sygdomserkendelsen betragtes som en vigtig led i processen i forhold til afklaringen af, hvilke typer jobs målgruppen vil kunne varetage fremadrettet. Det gælder især den gruppe af borgere, der er diagnosticeret for relativt nylig, og som har været i arbejde indtil da.

- > For det andet er det projektets erfaring, at målgruppen ofte har stress og/eller depression, og at de som følge deraf kan have svært ved selv at tage initiativ til at deltage i de af behandlingstilbud, som deres egen læge eller andre har visiteret dem til. Projektet erfaring er derfor, at det i afklaringsprocessen ligeledes er vigtigt at bruge tid til på at udrede, hvad det er for behandlingstilbud de enkelte borgere er henvist til og på at motivere dem til at gå i gang med den anviste behandling/genoptræning således borgerens funktionsevne kan øges eller vedligeholdes. Projektet påpeger i denne henseende, at de oplever, at en del af borgerne ikke handlekapaciteten til at gå i gang med de sundhedsrettede tilbud grundet chokket over diagnosen og fremtidsperspektiverne.
- > For det tredje er det projektets erfaring, at en stor del af målgruppen ikke tidligere har haft den store erfaring med hverken sundheds- eller beskæftigelsessystemet eller kun begrænset erfaringer hermed. Det gælder i højere grad den del af målgruppen, som modtager sygedagpenge end den del, der modtager kontanthjælp. Projektet har således brugt en del tid på at hjælpe dele af målgruppen med at finde rundt i og forstå de to systemer. Projektet fortæller uddybende følgende om, hvad det mere præcist er, de har hjulpet den del af målgruppen, som ikke kender systemet, med: *"Vi har hjulpet dem med at finde rundt i systemet, og været med til at sikre, at de er kommet i gang med de rigtige behandlingstilbud og fået hverdagslivet til at fungere, samt med at genvinde kontrollen over eget liv og skabe forudsigelighed"*.
- > Endelig er det projektets erfaring, at det er vigtigt, at der findes et praktiksted/job, hvor borgerens arbejdsevne kan udnyttes fuldt ud. Det kræver ofte, at virksomhederne skal hjælpes til at få øje på de jobfunktioner, hvor borgerne kan gøre en forskel og det eventuelt ved at aflaste dem, der sidder med kerneopgaverne.

3.3 Forankring

Projektet blev afsluttet d. 31/12 2019. Selvom projektet officielt er afsluttet, tager Contra flere aspekter med sig.

- > Helt overordnet finder projektet ICF-skemaet og hele metodikken deromkring det nyttig og det især i komplekse sager. Skemaet er godt til at afdekke, hvad det er for særlige udfordringer målgruppen har, herunder også de udfordringer, som den enkelte ikke har erkendt, samt som grundlag for dialogen med borgerne om, hvad det er for en indsats, der skal igangsættes og i hvilken rækkefølge.
- > Det er projektets vurdering, at samarbejdet med jobcentrene om målgruppen bliver begrænset fremover. Det er ikke en gruppe, som har et særligt fokus i jobcentrene og det heller ikke den forebyggende indsats, som er særlig relevant i forhold til denne gruppe, argumenterer projektet. Dog vil Contra fortsætte med at lave faglige oplæg et par gange om året om det at arbejde med ledige syge på en hensigtsmæssig måde, herunder om vigtigheden af at sætte ind så tidligt som muligt med forebyggende indsatser, så flest mulig kan fastholdes på arbejdsmarkedet længst muligt.

4 Samlet vurdering

Samlet er det evaluators vurdering, at projektet desværre ikke er lykket med at skabe den forandring for målgruppen, som de stillede i udsigt i forbindelse med projektansøgningen og ej heller med at få udarbejdet det fælles metodekoncept, som skulle have været et centralt resultat af projektet. Metodekonceptet ville ellers kunne have med til at sikre, at projektets erfaringer var blevet videreført og nyttiggjort af andre aktører og jobcentre til fordel for målgruppen.

Projektet er heller ikke lykket med at få visiteret det antal deltagere, som det var målet fra start og ej heller med at gennemføre effektmålingen af indsatsen overfor målgruppen.

Der er således kun blevet visiteret i alt 72 borgere til projektet mod forventet 135. Heraf er der 8 borgere, som enten var fejlvisiteret eller for syge til at deltage. Af de resterende 64 borgere er det kun 17 som enten er i ordinær beskæftigelse, fleksjob, småjob eller ordinær uddannelse ved projektets afslutning, svarende til en målopfyldelsesgrad på 27 procent. Dette er langt fra det fastsatte mål på 80 procent.

Årsagerne til den manglende målopfyldelse er mange og omfatter både flere projektlederskift i Contra og manglende fælles fodslag og tilgang blandt de tre forskellige samarbejdspartnere, der på forhånd havde givet tilsagn om at samarbejde om at få målgruppen, inkluderet og fastholdt på arbejdsmarkedet. Den manglende fælles fodslag kommer både til udtryk i forhold til samarbejdet mellem Contra og Social- og arbejdsmedicinsk klinik i Holbæk og i forhold til samarbejdet mellem Contra og jobcentrene. Det indikerer, at der ikke har været en tilstrækkelig grundig forventningsafstemning mellem de deltagende samarbejdspartnere fra start og en tilstrækkelig og vedholdende ledelsesmæssige opbakning i de deltagende jobcentrene. I forhold til sidstnævnte aspekt har projektet gennem hele projektperioden arbejdet målrettet på at gøre projektet synlig hos både ledelsen og de relevante medarbejdere i de deltagende jobcentre, herunder på at få de relevante ledere til at deltage i styregruppemøderne. Det har krævet en del ressourcer, men ikke i tilstrækkeligt omfang sikret en øget tilgang af deltagere.

Det forhold at jobcentrene ikke har kunnet udsøge gruppen og gruppen samtidigt ikke kan afgrænses til en bestemt ydelse og/eller alder, har helt sikkert været medvirkende til, at projektet ikke har opnået det antal deltagere, som de havde håbet på fra start. Det har bl.a. betydet, at projektet ikke har haft et entydigt ophæng i jobcentrene og at der i ingen af de enkelte enheder i jobcentrene har været et naturligt og særskilt fokus på gruppen. Det har betydet, at projektet har haft svært ved at opnå en tilstrækkelig opmærksomhed om målgruppen i jobcentrene. Det forhold at målgruppen ikke kan afgrænses til en bestemt ydelse eller alder har desuden betydet, at målgruppen har været underlagt forskellige krav og regler alt efter ydelse og alder. At projektet samtidigt har haft en anden tilgang til borgerne end den, der praktiseres i jobcentrene, har ikke gjort opgaven med at få flere borgere lettere.

Det skal understreges, at projektet har haft fokus på at gennemføre helhedsorienterede indsatser med fokus på det virksomhedsrettede, men at målgruppens situation ofte har betydet, at den social- og sundhedsmæssige indsats har fyldt relativt meget i begyndelsen. Det gælder især blandt de borgere som har været relativt ny diagnosticeret og endnu ikke fuldt ud har erkendt konsekvenserne af deres sygdom og som typisk heller ikke endnu har fundet frem til den rigtige medicinering. Men også den gruppe, der har været diagnosticeret længe, idet nogle af disse kan have udviklet symptomer på depression. Hertil kommer at det kan være svært for borgerne at tage stilling til, hvilke typer af jobs, de vil kunne bestride, når de ikke nødvendigvis kender progressionen af deres sygdom, men kun ved at den bliver værre over tid.

Der er i denne henseende ingen tvivl om, at det er en relevant målgruppe at opnå mere viden om og konkrete erfaringer med, hvordan man bedst muligt sikrer, at de opnår og fastholder en fast tilknytning til arbejdsmarkedet. Det vil typisk være en målgruppe, som har en arbejdsidentitet, men som har oplevet, at deres arbejdsevne er blevet mindre i forbindelse med deres sygdom, hvilket ofte samtidigt har givet anledning til forskellige former for psykiske påvirkninger. Det er dermed en gruppe, som det vil være vigtigt opspores så tidligt som muligt inden de psykiske påvirkninger påvirker arbejdsevnen og selvbilledet yderligere. Målet om at afprøve en rehabiliterende indsats så tidligt som muligt i borgerens ledighedsforløb, synes således ligeledes relevant. Men det forudsættes at der sættes særsomt fokus på gruppen, herunder på at opspore dem så tidligt som muligt.

Der er heller ingen tvivl om, at Contra har opnået en række vigtige læringer i forbindelse med projektet og samtidigt har gjort en forskel for den række af borgere, der har været tilknyttet projektet. Contra har bl.a. fået skærpet virksomhedens opmærksomhed på fordelene ved at have en mere struktureret tilgang til borgere med langvarigt sygefravær, herunder skærpet opmærksomhed om fordelene ved at bruge ICF.

Det vil være nyttigt, hvis projektets erfaringer kom flere jobcentre til gode. Det gælder både erfaringerne med håndteringen af målgruppen og de særlige udfordringerne denne gruppe har og erfaringerne med samarbejdet med Social- og Arbejdsmedicinsk klinik. Her tænkes bl.a. på det forhold, at en stor del af målgruppen typisk har haft en mere eller mindre lang tilknytning til arbejdsmarkedet, når de får deres diagnose, og dermed ofte har en stærk arbejdsidentitet. De har derfor typisk brug for hurtig hjælp til at kunne se, hvordan de fremadrettet kan bibeholde en tilknytning til arbejdsmarkedet, herunder hjælp til hvordan de kan mestre et job med sygdom. En anden vigtig læring fra projektet er, at en del af de som får en progredierende sygdom udvikler depression i lettere eller sværere grad, og derfor skal have målrettet hjælp til bl.a. at få genetableret deres selvbillede og til at kunne se muligheder trods sygdommen. En stafet Contra opfordres til at bære videre.